

Hněvotín

Kraj: Olomoucký

Správní obvod: Olomouc

Nadmořská výška: 244 m n. m.

Počet obyvatel: 1 770

Adresa URL: www.hnevotin.cz

Okres: Olomouc

GPS souřadnice: 49.572053N, 17.179536E

První pís. zmínka: 1078 (946 let)

PSČ: 783 47

Historie obce Hněvotín

O tom, že území obce bylo obydleno již v mladší době kamenné, svědčí nalezené archeologické vykopávky v podobě zlomků keramických nádob. První písemná zmínka pochází z roku 1078. V tomto roce daroval olomoucký přemyslovský kníže Ota I. Sličný vesnici Hněvotín spolu s několika dalšími vesnicemi a pozemky olomouckému klášteru Hradisko.

Druhou písemnou zmínkou o Hněvotíně je zápis v listině, vydané roku 1141 olomouckým biskupem Jindřichem Zdíkem. Píše se v ní, že Hněvotín je majetkem katedrálního kostela sv. Václava v Olomouci. Oba tyto písemné zápisy svědčí o tom, že vesnice Hněvotín je slovanského původu. To, že v průběhu 13. století král Přemysl Otakar II. povolal do českých zemí německé osadníky, ale způsobilo pravděpodobně pozdější převahu obyvatel německého původu a užívání německého výrazu Nebotein pro označení vesnice.

V roce 1291 se za krále Václava II. Hněvotín stal majetkem královského města Olomouc, kam museli vesničané odvádět i daně a později město vypsalo i povinnost robotovat. Po odchodu Švédů z Olomouce, kterou švédská vojska obsadila v letech 1642 - 1650, se pro obyvatele Hněvotína povinnost robotovat ještě zvětšila a navíc přibyla tzv. povinnost dalekých fůr, tj. vozit dříví až z Húzové. Občané Hněvotína často žádali vrchnost o snížení roboty, která na ně těžce doléhala, ale marně.

Z roku 1670 pochází otisk pečtidla obce Hněvotín. Má kruhový tvar o průměru 32 mm a jeho obvod je olemován dokola provazem. Mezi ním a linkou je vyrytá legenda „SIGEL DES DORF NEBETEIN 1670“. V pečtním poli je zobrazena postava muže oděného v kněžské komži s mitrou na hlavě a opatskou berlou v levé ruce. Předpokládá se, že představuje patrona hněvotínského kostela sv. Leonarda. Ve štítu před postavou jsou zobrazeny křížem radlice a krojidlo a kolem mraky.

Roku 1680 zachvátil Hněvotín velký požár a celá vesnice vyhořela. Další velké požáry postihly obec podle historických pramenů roku 1783, 1820 a v roce 1832, kdy oheň zničil nejen některé domy, ale i kostel a faru.

V průběhu 19. století se začaly v obci projevovat problémy v soužití mezi Němci a Čechy, které se táhly až do roku 1945, kdy bylo z Hněvotína odsunuto asi 600 občanů německého původu.

Nejen 2. světová válka zasáhla do života lidí v Hněvotíně. I za 1. světové války muselo mnoho hněvotínských mužů odejít bojovat na frontu a 43 se jich nevrátilo zpátky domů. Obyvatelům obce neztěžovaly život ve 20. století pouze tyto události. Potrápila je i samotná příroda. Přehnal se tudy vichřice, krupobití, potopy.

Jelikož se Hněvotín nachází na Hané, většina obyvatel vesnice se věnovala zemědělským pracím - pěstování obilí, řepy, zeleniny a chovu dobytka. Ve druhé polovině 19. století se v obci rozvinulo

sýrašství - výroba známých tvarůžků, které se vyvážely až do Vídně a Terstu. Jejich produkce zde skončila 27. 5. 1950 zánikem poslední tvarůžkárny pana Zelenky. Další pracovní příležitostí, zvláště pak pro české obyvatele, byla blízká továrna bratří Sigmundů v Lutíně a dnes již uzavřený kamenolom.

Zvláštní kapitolu v dějinách obce Hněvotína tvoří snaha občanů o to mít vlastní školu. První zmínka o škole, nejdříve německé, pochází z roku 1657. Tato škola v roce 1757 celá vyhořela. Roku 1871 se rozhodlo o stavbě nové školy, která byla otevřena o rok později. Neustále zde ale docházelo ke sporům, protože čeští obyvatelé chtěli, aby se zde vyučovalo i česky, což Němci odmítali. Na přelomu století byla s obtížemi vybudována česká škola, proti které však byla stále vedena nevraživost vyhrocená až po udávání a přepadení českého učitele. Vše vyvrcholilo opětovným uzavřením české školy 5. dubna 1903. Češi to však nevzdávali, dokonce se soudili kvůli škole až ve Vídni. Soud vyhráli, koncem roku 1904 byla česká škola znovu otevřena a v roce 1912 vznikla dokonce i česká mateřská škola. Roku 1928 započala v Hněvotíně stavba státní české měšťanské školy. Dnes sídlí škola ve dvou budovách, jež byly zmodernizovány v 80. letech minulého století.

